

RAČUNOVODSTVO
OSNOVNE STUDIJE

RAČUNOVODSTVO
STUDIJE MENADŽMENTA

UPRAVLJAČKO
RAČUNOVODSTVO

RAČUNOVODSTVO
TROŠKOVA

IZBORNI
PREDMETI

RAČUNOVODSTVO

VI PREDAVANJE

RAČUNOVODSTVENI ASPEKT OBRTHNIH SREDSTAVA (MATERIJALA)

Prof. dr Ana Lalević-Filipović

OBRTHNA IMOVINA

POJAM

Dio poslovne imovine preduzeća koja se u jednom ciklusu reprodukcije u cjelosti utroše, i svu svoju vrijednost prenose na nov proizvod

KARAKTERISTIKE

1. VIJEK TRAJANJA KRAĆI OD GODINU DANA;
2. KOEFICIJENT OBRTA JE VEĆI OD 1

3. MIJENJAJU SVOJ PRVOBITNI FIZIČKI OBLIK;
4. U CJELOSTI SE UTROŠE U TOKU VIJEKA TRAJANJA..
5. SLUŽE ZA PRODAJU KUPCIMA;
6. ULAZE NEPOSREDNO U SUPSTANCU NOVIH UČINAKA;

ŠEMATSKI PRIKAZ STRUKTURE KRATKOTRAJNE IMOVINE

ZALIHE (KLASA 1)

POJAM...

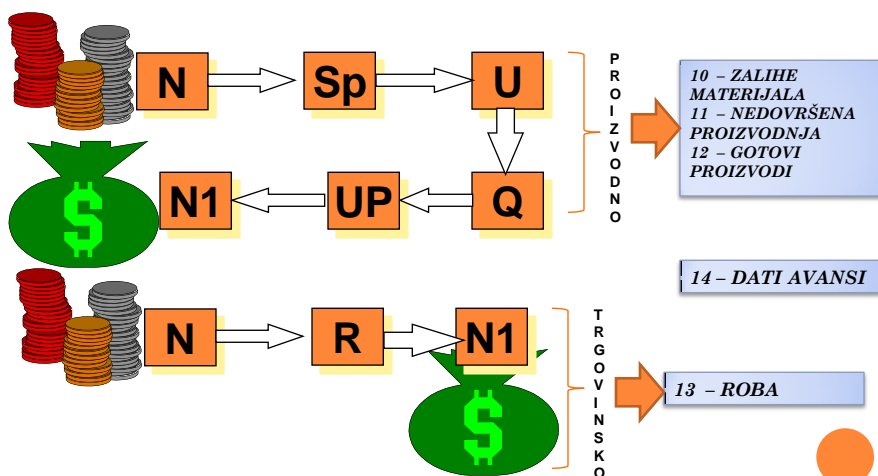
- ✓ **Tekuće sredstvo koje se prodaju ili utroše u toku jedna kalendarske godine ili jednog poslovnog ciklusa...**
- Prema **MRS 2** prf.6, zalihe su sredstva:
  - a) koja se drže radi prodaje tokom redovnog poslovanja;
  - b) u procesu proizvodnje namijenjeni prodaji; ili
  - c) u obliku materijala ili djelova koji se troši u procesu proizvodnje ili tokom pružanja usluga;
- ✓ **MRS 2**: Moraju da budu ispunjeni sljedeći uslovi:
  - ✓ "postoji kontrola odnosno vlasništvo nad ovom vrstom imovine;
  - ✓ Nastao je trošak u vezi sa pribaljanjem..;
  - ✓ Očekuju se buduće ekonomske koristi.."
- ✓ **Vredovanje zaliha:**
  - ✓ Načelo istorijskog troška;
  - ✓ Načelo "FER vrijednosti".

Ko ispunjava uslove prema MRS 2?

MRS 2

1. Sredstva koja se drže radi prodaje tokom redovnog poslovanja
2. Sredstva u procesu proizvodnje koja služe za prodaju u tom obliku; ili
3. Sredstva u obliku materijala ili djelova koji se troše u procesu proizvodnje ili tokom pružanja usluga
4. Zemljište i druge nekretnine koje se drže radi dalje prodaje
5. Kod davanja usluga, pružalac usluga u zalihe uključuje i troškove usluga, koje nijesu obračunate sa kupcem usluga
6. Nije propisano
  - 10 – ZALIHE MATERIJALA
  - 11 – NEDOVRŠENA PROIZVODNJA
  - 12 – GOTIVI PROIZVODI
  - 13 – ROBA
  - 15 – DATI AVANSI

CIKLUS PROCESA REPRODUKCIJE (PROIZVODNO I TRGOVINSKO PREDUZEĆE)

MATERIJAL (U ŠIREM SMISLU RIJEČI..)

- SIROVINE-proizvodi prerađivačke industrije...(drvo, ruda, nafta)
- **MATERIJAL:**
  - OSNOVNI MATERIJAL –proizvod prerađivačke industrije
  - POMOĆNI MATERIJAL:
    - Pomoćni proizvodni materijal (lijepak, boje, lakovi..)
    - Pomoćni neproizvodni materijal
- GORIVO I MAZIVO- (tehnološko (koks u visokim pećima); energetsko (ugalj, mazut..))
- SITAN INVENTAR-sa aspekta funkcije ima karakteristike sredstava za rad...
  - Sitan inventar u užem smislu (oruđa za rad; uređaji, kalupi; kancelarijski sitan inventar...)
  - Sitan inventar u širem smislu (ambalaža; auto gume..)
- REZERVNI DJELOVI-ugradnjom u opremu.... omogućava kontinuirani proces proizvodnje...

KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJA STANJA I POSLOVNIH PROMJENA NA OBRTHOJ IMOVINI (MATERIJAL)

Sintetička evidencija (GLAVNA KNJIGA)

- **vrijednosno** iskazivanje ukupnog stanja i prometa na jednom zbirnom računu-Materijal

D	Materijal	P
1)	3.500	

POMOĆNA KNJIGA

Materijalna evidencija

- ✓ **količinsko i vrijednosno** iskazivanje prometa i stanja na analitičkim računima-npr. Materijal X; Materijal Y..-

D	Materijal X	P
1)	2.000	
	(1.000 x 2)	

↓ količina   ↓ cijena

Magacinska evidencija

- ✓ **količinsko** iskazivanje prometa i stanja na analitičkim računima-npr. Materijal X; Materijal Y..-

D	Materijal X	P
3 sept.	1 kom	
5.nove.	5 kom	

PRIMJER....

Pomoćna knjiga -analitična evidencija
(materijalna evidencija)

D Materijal X P		D Materijal Y P	
1) 2.000 (1.000 x 2)		1) 1.500 (500 x 3)	

NAPOMENA:
Iznos vrijednosti na analitičkim računima materijala (X, Y, ...N) u pomoćnoj-analitičkoj evidenciji **mora odgovarati** iznosu na računu materijal u sintetičkoj evidenciji (glavna knjiga)

količina   cijena

GLAVNA knjiga –sintetička (zbirna)
evidencija

D Materijal P	
1) 3.500	

KNJIGOVODSTVENA DOKUMENTACIJA (SAMO NEKA...) PRI NABAVCI MATERIJALA

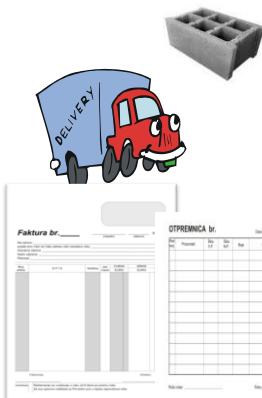
"franko magacin dobavljača" - znači da je momentom predaje materijala odgovornost za materijal sa dobavljača prešla na kupca tako da on putuje na račun i rizik kupca.

"franko magacin kupca", znači da dobavljač ima obavezu da direktno izvrši isporuku u magacin kupca, tako da ZTN padaju na teret dobavljača. (**FOB...**)

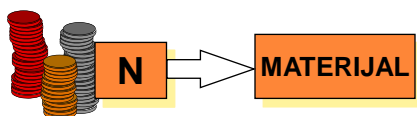
NAPOMENA!!!!

- Da bi se nabavka materijala knjižila preko konta **"MATERIJAL"** to u poslovnoj promjeni moraju biti navedena prateća dokumentacija (otpremnica, faktura, prijemnica...)
- Ukoliko nije navedena **PRIJEMNICA** to znači da materijal nije stigao u magacin, pa moramo koristiti privremena konta.. (Materijal na putu)
- Ukoliko nije stigla faktura, a **materijal jeste**, onda se takođe koristi privremeni konto...(Dobavljači za nef.mat)

- Zapisnici o kvalitativnom i kvantitativnom prijemu;
- Trebovanje, izdatnice materijala;
- Povratnice materijala;
- Knjižno pismo;
- Popisne liste

OBRAČUN I KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE NABAVKE MATERIJALA

- **STVARNIM NABAVNIM VRIJEDNOSTIMA;**
- **PLANIRANIM NABAVNIM CIJENAMA;**
- **KOMBINOVANOJ NABAVNOJ CIJENI...**

ŠTA SAČINJAVA NABAVNU VRIJEDNOST ZALIHA MATERIJALA?

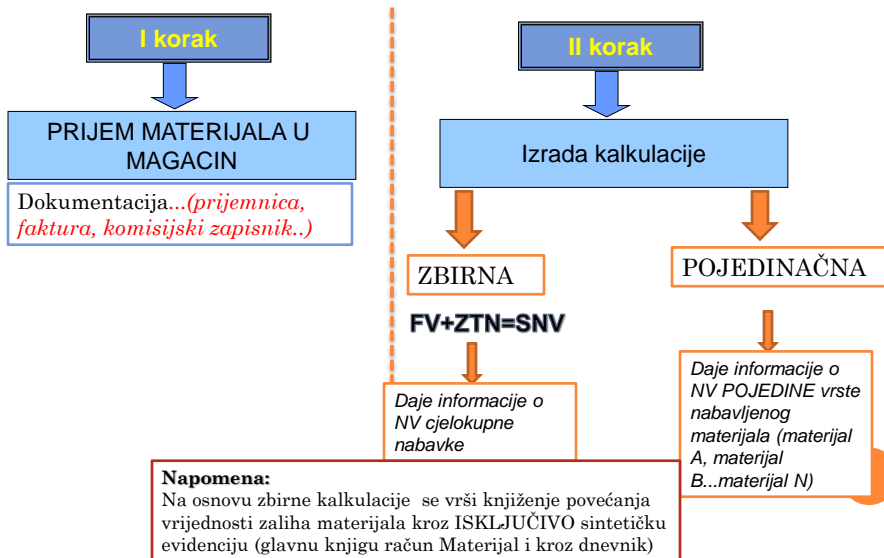
NETO FAKTURNA
VRIJEDNOST=BFV-DISKONTI
(rabat, kasa skonto...)

BRUTO FAKTURNA
VRIJEDNOST

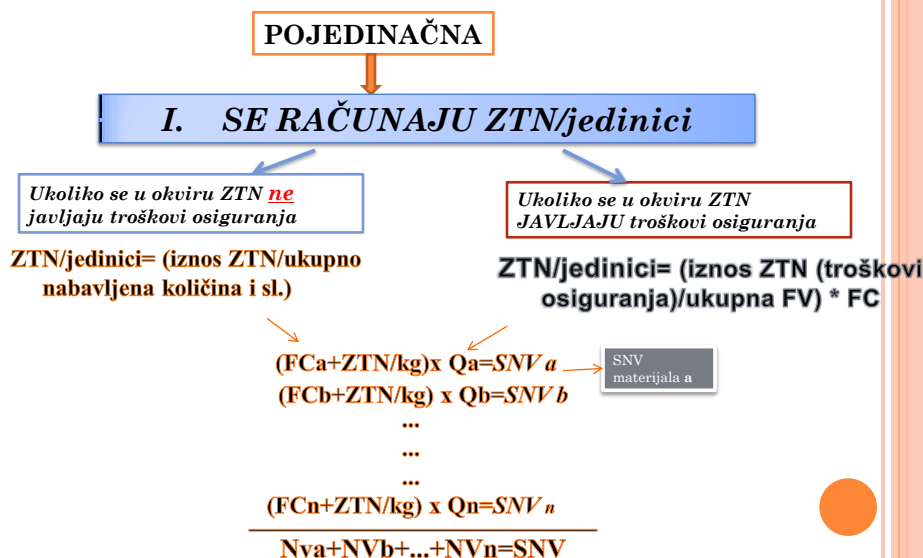
Klasa 1 MATERIJAL

<p>FAKTURNA VRIJEDNOST (fc*Q)</p> <p>+</p> <p>ZAVISNI TROŠKOVI NABAVKE</p> <ul style="list-style-type: none"> -carina -utovar -montaža -osiguranje -prevoz; -istovar... <p>Σ Nabavna vrijednost</p>
--

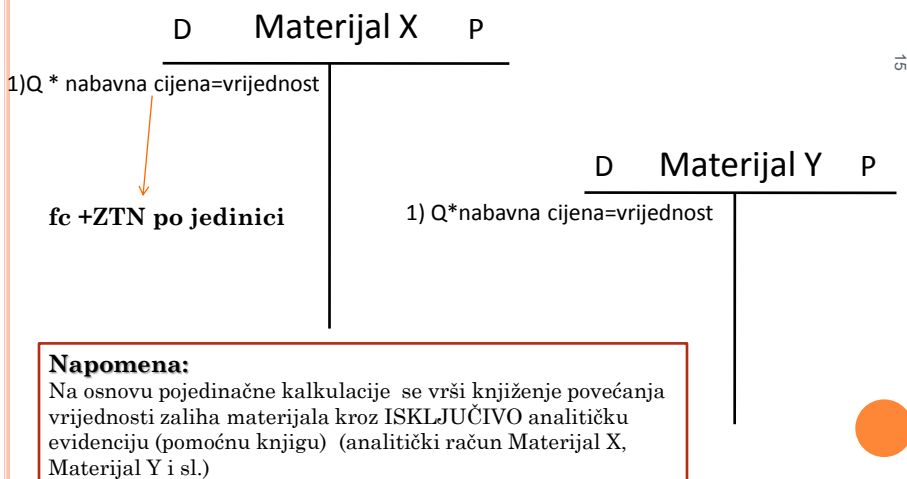
POSTUPAK PRI OBRAČUNU NABAVKE MATERIJALA PO SNV

NASTAVAK...POJEDINAČNA KALKULACIJA

III A KORAK: POMOĆNA KNJIGA – ANALITIKA MATERIJALA:

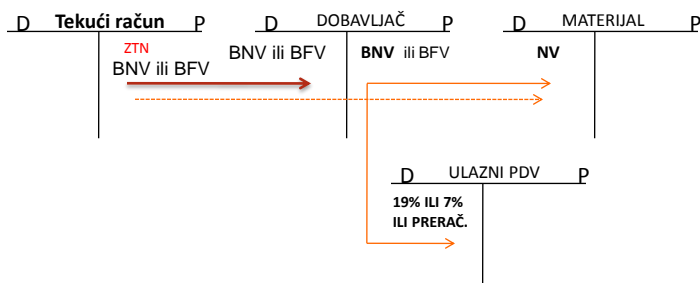
15

III B KORAK- KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE NABAVKE MATERIJALA - SNV

- 1) zaduživanjem računa-Materijal za visinu fakturne vrijednosti uvećanu za ZTN, rn-Ulazni PDV; i odobravanjem računa-Dobavljač za NV+PDV ili ZTN+PDV;
- 2) (1a) račun- Tekući račun/Blagajna ukoliko su izvršene usluge plaćene po nalogu banke (čekom) ili gotovinski;

Druga etapa u okviru nabavke materijala se odnosi na isplatu obaveze prema dobavljaču, a koja se knjigovodstveno evidentira:

- 2) odobravanjem računa- Tekući račun/Blagajna za visinu fakturne vrijednosti (i ZTN) i zaduženjem računa-Dobavljač za isti iznos.

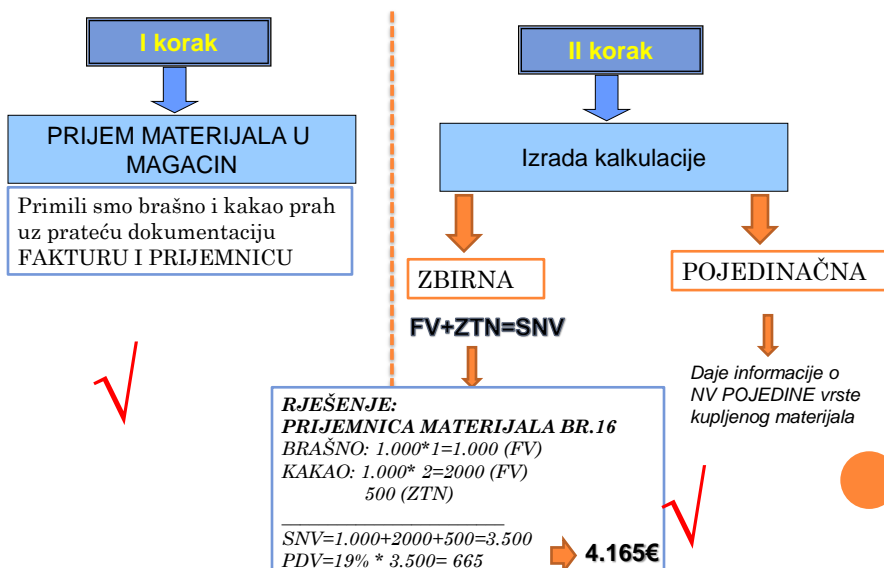

OBRAČUN I KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE NABAVKE MATERIJALA -PRIMJER

- 1) Po *prijemnici* br.16 i *fakturi* br.4 smo nabavili 1.000 kg brašna po 1€/kg i 1.000 kg kakao praha po 2€/kg. Troškovi prevoza željeznice po tovarnom listu su 500€, i PDV se obračunava po stopi od 19%.
- Uraditi **pojedinačnu** i **zbirnu** kalkulaciju.
- 2) Izvršena je isplata obaveze prema dobavljaču sa tekućeg računa.

POSTUPAK PRI OBRAČUNU NABAVKE MATERIJALA PO SNV

NASTAVAK...POJEDINAČNA KALKULACIJA

POJEDINAČNA

I. SE RAČUNAJU ZTN/jedinici

Ukoliko se u okviru ZTN ne javljaju troškovi osiguranja

ZTN/jedinici= (iznos ZTN/ukupno nabavljena količina)

ZTN/kg. =(500 : 2.000) = 0,25 €/kg

Ukoliko se u okviru ZTN JAVLJAJU troškovi osiguranja

ZTN/jedinici= (iznos ZTN (troškovi osiguranja)/ukupna FV) * FC

Vrsta materijala (1)	Količina (2)	fakturna cijena (3)	ZTN po jedinici (4)	nabavna cijena (5)=(3)+(4)	Pojedinačna nabavna vrijednost (6)=(2)*(5)
Brašno	1.000 kg	1€/kg	0.25	1,25€/ kg	1.250€
Kakao prah	1.000 kg	2€/kg	0.25	2,25€/ kg	2.250€
UKUPNO					3.500€

POMOĆNA KNJIGA – ANALITIKA MATERIJALA:

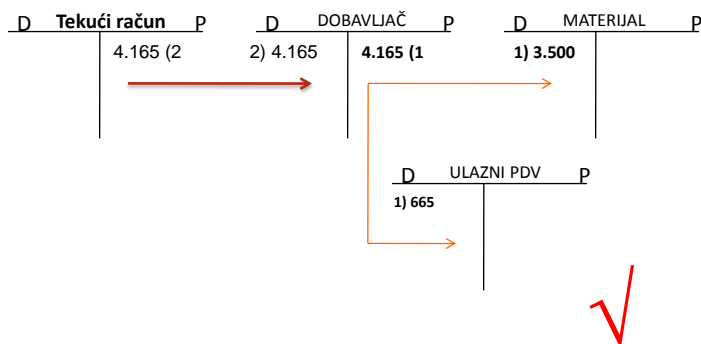
D	Brašno	P
1) 1.000kg* 1,25€/kg=1.250		

D	Kakao prah	P
1) 1.000kg x 2,25€/kg=2.250		

20

KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE NABAVKE MATERIJALA – SNV GLAVNA KNJIGA

PRIJEM NEFAKTURISANOG MATERIJALA

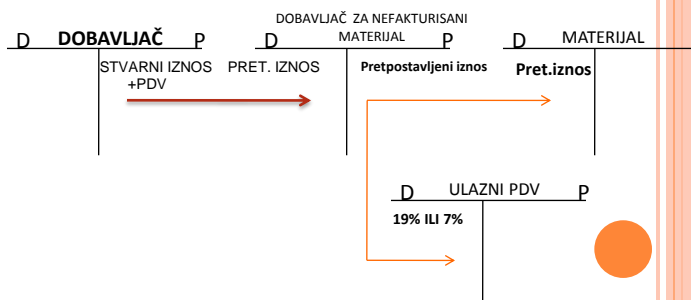
- Materijal stigao u magacin (postoji prijemnica) ...**faktura kasni!**
- Privremeni **rn-Dobavljači za nefakturisani materijal**

- (zadužuje se za iznos (pretpostavljeni) bez PDV-a)

Knjigovodstveno obuhvatanje:

1) za "pretpostavljeni" iznos u korist privremenog konta-Dobavljači za nefakturisane materijal evidentira se prispjeli materijal, a na teret računa Materijal;

Kada stigne faktura dobavljača vrijednost iz fakture se:
2) evidentira u korist konta-Dobavljači (SI+PDV), a na teret konta-Dobavljači za nefakturisani materijal (PI), čime se ovaj konto izravnava i gasi, i zadužuje rn-Ulazni PDV

PRIMJER: PRIJEM NEFAKTURISANOG MATERIJALA

- 1) Po prijemnici br.1 i otpremnici br.3/10 primljen je materijal brašno (400kg *2€/kg) od dobavljača "A".

- Uraditi zbirnu kalkulaciju.

- 2) Za primljeni materijal po otpremnici br.3/10, pristigla je faktura br.5 od dobavljača "A" na iznos od 800€. PDV se obračunava po stopi od 19%.

RJEŠENJE:

- 1) Zbirna kalkulacija:

$$1) \text{ FV} + \text{ZTN} = (400 * 2) + 0 = 800$$

- 2) Faktura br.5

$$1) 800 - \text{FV}$$

$$2) \text{ PDV} = 800 * 19\% = 152$$

$$\text{Obaveza prema dobavljaču} = 952$$

DOBAVLJAČ		DOBAVLJAČ ZA NEFAKTURISANI MATERIJAL		MATERIJAL	
D	P	D	P	D	P
	952 (2)	2) 800	800 (1)	1) 800	

D	ULAZNI PDV	P
2) 152		

UVOD U SITUACIJU „MATERIJAL NA PUTU“ (KLAUZULA: „FRANKO MAGACIN KUPCA“)

Napomena: Materijal se još uvijek ne nalazi u vlasništvu kupca. Tek onda kada dobavljač dopremi materijal do magacina kupca, onda „rizik“ sa dobavljača prelazi na kupca.

➔ **„franko magacin kupca“**, znači da dobavljač ima obavezu da direktno izvrši isporuku u magacin kupca, tako da ZTN padaju na teret dobavljača. (npr. **franko željeznička stanica kupca**)

PRIMJER!!!!

1) Primljena je faktura br.4 za 1.000 kg brašna po 1€/kg i 1.000 kg kakao praha po 2€/kg, koji su utovareni u vagon. PDV se obračunava po stopi od 19%. **Franko željeznička stanica kupca**

Faktura br. _____	OTPREMNICA: _____
Dobavljač: _____	Kupac: _____
Iznos: _____	PDV: _____

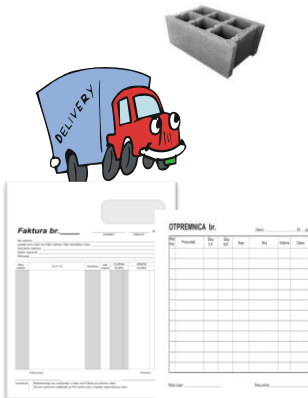
PRIJEMNICA BR. _____	
Materijal: _____	Kupac: _____
Iznos: _____	PDV: _____

○ Napomena:

- Pošto materijal u momentu prijema fakture **nije** u vlasništvu kupca (nije u našem vlasništvu) ova poslovna **promjena se ne knjiži!**

UVOD U SITUACIJU „MATERIJAL NA PUTU“ (KLAUZULA: „FRANKO MAGACIN DOBAVLJAČA“)

franko magacin dobavljača - znači da je momentom predaje materijala odgovornost za materijal sa dobavljača **prešla na kupca** tako da on **putuje na račun i rizik kupca**.

PRIMJER!!!!

1) Primitljena je *faktura* br.4 za 1.000 kg brašna po 1€/kg i 1.000 kg kakao praha po 2€/kg, koji su utovareni u vagon. PDV se obračunava po stopi od 19%. **Franko magacin dobavljača**

○ Napomena:

○ *Pošto je materijal u momentu prijema fakture u vlasništvu kupca ova poslovna promjena se knjiži na rn Materijal na putu!*

MATERIJAL NA PUTU

□ **FAKTURA STIGLA...**

MATERIJAL KASNI!

□ **Npr.utovaren u vagon...**

□ **Privremeni**

□ **rn-MATERIJAL NA PUTU**

Knjigovodstveno obuhvatanje:

Stigla faktura....:

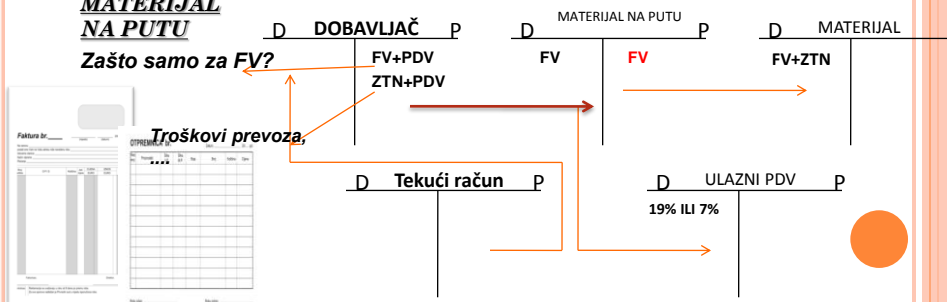
1) Za FV zadužujemo rn-Materijal na putu; zadužujemo rn-PDv za obračunati PDV (19% ili 7% ili prerač.stopu); odobrava se rn-Dobavljač za FV+PDV;

Kada stigne materijal (dokument prijemnica):

2) *Odobrava se rn-Materijal na putu za FV; zadužuje ulazni PDV ((19% ili 7% ili prerač.stopu); zadužuju rn-Materijal za FV+(novi) ZTN; odobrava rn-dobavljač za ispostavljenu fakturu po osnovu ZTN uvećanu za obračunati PDV*

Isplata obaveze prema dobavljaču:

2) *Odobrava se rn. npr- Tekući rn a zadužuje rn-Dobavljač.*

MATERIJAL NA PUTU

-PRIMJER-

- 1) Od dobavljača "A" primljena je faktura br. 11 za šećer koji je utovaren u vozilo. FV je 2.000€ . PDV se obračunava po stopi od 19%; franko magacin dobavljača.
- 2) Prema prijemnici br.3. primljen je materijal po fakturi br.11. Troškovi prevoza po fakturi iznose 200€. PDV se obračunava po stopi od 19%
- Sastaviti zbirnu kalkulaciju.

RJEŠENJE:

- 1) Faktura br.11
  - 1) 2.000=FV
  - 2) $PDV=2.000 \cdot 19\%=380$
 Obaveza prema dobavljaču=2.380
- 2) Prema prijemnici br. 3 i Fakturi br.11
  - 1) 2.000-FV
  - 2) 200-ZTN
  - 3) $NV=2.000+200=2.200$ (m.materijal)
  - 4) $PDV=200 \cdot 19\%=38$ (PDV na ZTN)
 Po dostavljenoj fakturi : ZTN obaveza prema dobavljaču je: 238

FV+ZTN=
2.000+200

D	DOBAVLJAČ	P	D	MATERIJAL NA PUTU	P	D	MATERIJAL	F
	2.380 (1)		1) 2.000	2.000 (2)		2) 2.200		
	238 (2)							
	ZTN+PDV							
			D	ULAZNI PDV	P			
			1) 380					
			2) 38					

MATERIJAL NA DORADI I OBRADI

- Materijal nema upotrebnu vrijednost, već je stiče **doradom obradom!**
- Privremeni konto-Materijal na obradi i doradi;
- Nakon dorade i obrade, materijal se vraća na zalihe. Njegova vrijednost je uvećana ne samo za iznos usluga obrade i dorade, već i za ostale ZTN kao npr. troškove transporta, utovara i sl.

Knjižovodstveno obuhvatanje:

- 1) zadužuje se konto-Materijal na obradi i doradi, a odobrava konto-Materijal;

Kada stigne faktura dobavljača za izvršene usluge dorade i obrade:
 2) Odobrava rn-Dobavljač za vrijednost izvršene dorade , obrade, ZTN +PDV; zadužuje račun PDV i odobrava rn-Materijal na doradi i obradi za vrijednost izvršene dorade i obrade

Po prijemu doradenog materijala:

- 3) Odobrava se rn-Mater. na doradi i obradi i zadužuje rn-Materijal

Isplata obaveze prema dobavljaču:

- 2) Odobrava se rn. npr- Tekući račun a zadužuje rn-Dobavljač.

D	DOBAVLJAČ	P	D	MATERIJAL	P	D	MATERIJAL NA DORADI I OBRADI	F
	Vrijednost obrade i dorade+PDV		Ukupni iznos dorade i obrade	Vrijednost poslatog materijala na doradu i obradu		Vrijednost poslatog materijala na doradu i obradu	Ukupni iznos dorade i obrade	
						Vrijednost uvećana za usluge obrade i obradu		
			D	Tekući račun	P			
						D	ULAZNI PDV	P
						19% Ili 7% Ili preraču.		

MATERIJAL NA DORADI I OBRADI

-PRIMJER-

- 1) Preduzeće "X" je, prema otpremnici br.3 poslalo materijal "A" na doradu u vrijednosti od 500€. 2) Preduzeće koje je vršilo doradu ispostavilo je doradeni materijal i fakturu br.12 na iznos 200€, a iznos PDV je 38€. Na ime troškova prevoza, utovara i istovara primili smo fakturu koja glasi na 100€. PDV je 19€. Izvršiti prijem dograđenog materijala.

RJEŠENJE:

- 1) Otpremnica br.3:
1) Vrijednost poslanog materijala=500
2a) Prema Fakturi br.12
1) Vrijednost dorad.materijala=200
2) PDV=38
2b) 1) ZTN=100
2) PDV=19
2c) PRIJEM:

D DOBAVLJAČ P	D MATERIJAL P	D Materijal na doradu i obradu P
238 (2a)	2c) 800	1) 500
119 (2b)	500 (1)	2a) 200
		2b) 100
		800
		800

D ULAZNI PDV P
2a) 38
2b) 19

Vrijednost materijala

KLASA 2: KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA

KLASA 2: KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

20 - POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

- 200 - Kupci - matična i zavisna pravna lica
- 201 - Kupci - ostala povezana pravna lica
- 202 - Kupci u zemlji
- 203 - Kupci u inostranstvu
- 209 - Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca

21 - POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

- 210 - Potraživanja od izvoznika
- 211 - Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun
- 212 - Potraživanja iz komisije i konsignacione prodaje
- 218 - Ostala potraživanja iz specifičnih poslova
- 219 - Ispravka vrijednosti potraživanja iz specifičnih poslova

22 - DRUGA POTRAŽIVANJA

- 220 - Potraživanja za kamatu i dividende
- 221 - Potraživanja od zaposlenih
- 222 - Potraživanja od državnih organa i organizacija
- 223 - Potraživanja za više plaćen porez na dobitak
- 224 - Potraživanja po osnovu pretplaćenih ostalih poreza i doprinosa
- 228 - Ostala potraživanja
- 229 - Ispravka vrijednosti drugih potraživanja

KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

- **POJAM:**
  - *OČEKIVANJA da će dužnik (npr.kupac) svoju obavezu izmiriti u roku povjeriocu (npr.dobavljaču)*
- *Potraživanja od kupaca;*
- *Mjenična potraživanja;*
- *Avansi dati dobavljačima;*
- *Potraživanja od zaposlenih (Manjkovi za koje se terete zaposleni...)*
- **BITNO!!!**
- **Naplativa (likvidna) potraživanja:**
  - *Koja se mogu naplatiti u ugovorenom roku i u puno iznosu;*
- **Ugrožena potraživanja:**
  - *Sumnjiva*
    - *Kada je kupac nelikvidan pa...*
  - *Sporna potraživanja*
    - *Kada kupac odbije da plati ili ne prizna potraživanje...*
- **Nenaplativa (otpisana) potraživanja**

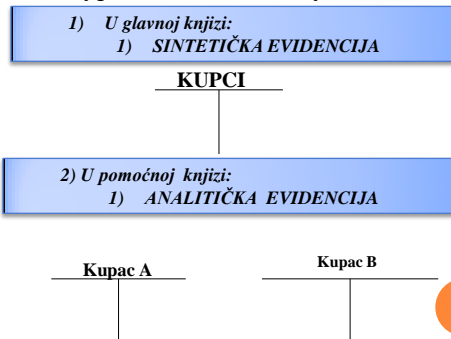
POTRAŽIVANJA OD KUPACA

- Nastaju po osnovu prodaje proizvoda i usluga;
- **Knjigovodstveni dokument-UGOVORI, OTPREMNICA I FAKTURE:**
- **NAČIN PLAĆANJA:**
  - Bez oglaganja-ček;
  - Sa rokom do 15 dana-virman;
  - Sa rokom do 90 dana-mjenica!

I FAKTURE:

- **VISINA;**
  - Nije fiksna kategorija;
  - Diskonti (popusti) dati od dobavljača u cilju stimulacije poslovne politike.
- **ROK;**
  - Najčešće 15 dana od dana prijema robe i fakture;
  - Klauzule:
    - "n/15"
    - "3/10"
    - Kasa skonto...

Knjigovodstveno evidentiranje:

Predavanja RAČUNOVODSTVO

POTRAŽIVANJA OD KUPACA

..NASTAVAK

- Potraživanja i prihodi se **urednuju** primjenom pretpostavki o priznavanju iz **MRS 18- Prihodi**

○ Uslovi:

- Da je zasnovan dužničko poverilački odnos, da su proizvodi i roba isporučeni kupcu;
- Da je izvršen obračun i ispostavljen odgovarajući dokument;
- Potraživanja od kupaca su povezana sa nastankom prihoda;

○ Napomena:

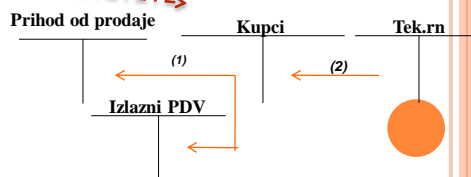
- Vrednovanje po nabavnoj vrijednosti (fer vrijednosti datog sredstava ili pružene usluge)

D   KUPAC   P

Početno stanje	Naplata potraživanja od kupaca
Nastanak potraživanja usljed prodaje proizvoda ili pružanja usluga	

Knjigovodstveno evidentiranje:

- 1) **PRODAJA:** zaduživanjem odgovarajućeg računa kupci (za PV+PDV), odobravanjem rn Izlazni PDV (19% ili 7% na PV) i rn-Prihodi od prodaje (za PV)
- 2) **NAPLATA:** Odobravanjem rn kupac i zaduženjem rn-tr

POTRAŽIVANJA OD KUPACA -PRIMJER-

- 1) Kupcu je prodana roba u vrijednosti od 30.000€. U fakturi je obračunat PDV.
- 2) Kupac je na tekući račun preduzeća uplatio svoju obavezu.

RJEŠENJE:

1) $PV=30.000$ (bruto)
 $15,97\% * 30.000 = 4.791$ --- PDV
 Prihod = $30.000 - 4.791 = 25.209$

Prihod od prodaje		Kupci		Tekući račun	
D	P	D	P	D	P
	25.209 (1)	1) 30.000	30.000 (2)	2) 30.000	

D	P
Izlazni PDV	4.791 (1)

MJENIČNA POTRAŽIVANJA

- Mjenica-HOV koja služi kao sredstvo obezbjeđenja odloženog plaćanja obaveze prema dobavljaču (glasi na neograničeni iznos...);
- Izdaje se od strane banke (trasaNta), na zahtjev dužnika (tranaTa) a isplaćuje se o roku dospijea dobavljaču (remitentu).
  - O roku dospijea imalac mjenice (remitent) istu podnosi za naplatu...
  - Rok dospijea:
    - 1) rok dospijea mjenice je **jednak** roku isplate obaveze prema dobavljaču,
    - 2) rok dospijea mjenice je **duži** od roka isplate obaveze prema dobavljaču (obračunava se pasivna ks)

Knjigovodstveno obuhvatanje nastalog oblika kratkoročnog potraživanja u momentu prijema mjenice se evidentira:

1) zaduživanjem računa-Mjenično potraživanje za visinu nominalne vrijednosti i korektivnog računa-IVMP za visinu obračunate kamate, dok se račun Kupac odobrava za nominalnu vrijednost uvećanu za visinu obračunate kamate;

Po prispjecu mjenice, odnosno u momentu naplate mjeničnog potraživanja, 2) račun-Ispravka vrijednosti mjeničnih potraživanja se odobrava i za isti iznos zadužuje račun-Finansijski prihod.

Kupac		Mjenična potraživanja		Tekući račun	
D	P	D	P	D	P
	Iznos potraživanja	Iznos potraživanja + kamata	Iznos potraživanja + kamata	Iznos potraživanja + kamata	

Finansijski prihod		IVMP	
D	P	D	P
	kamata	kamata	kamata

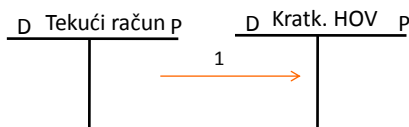
KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

- 230 - KRATKOROČNI KREDITI I PLASMANI - MATIČNA I ZAVISNA PRAVNA LICA
- 231 - KRATKOROČNI KREDITI I PLASMANI - OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA
- 232 - KRATKOROČNI KREDITI U ZEMLJI
- 233 - KRATKOROČNI KREDITI U INOSTRANSTVU
- 234 - DIO DUGOROČNIH FINANSIJSKIH PLASMANA KOJI DOSPIJEVA DO JEDNE GODINE
- 235 - HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA - DIO KOJI DOSPIJEVA DO JEDNE GODINE
- 236 - HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJIMA SE TRGUJE
- 237 - OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI NAMIJENJENI PRODAJI ILI PONIŠTAVANJU
- 238 - OSTALI KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI
- 239 - ISPRAVKA VRIJEDNOSTI KRATKOROČNIH FINANSIJSKIH PLASMANA

KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Postupak knjigovodstvenog obuhvatanja se vrši:

- 1) *zaduženjem računa-HOV (Kratkoročni plasmani) za visinu nabavne vrijednosti i za isti iznos odobrenjem računa-Blagajna/Tekući račun.*

- ✓ **Kratkoročni finansijski plasmani** predstavljaju kratkoročne HOV i nastaju tako što preduzeće vrši njihovu kupovinu na tržištu kapitala (tako da za preduzeća kupca nastaje bilansna pozicija-kratkoročni finansijski plasmani).
- ✓ Pripadaju **Aktivi Iskaza o finansijskom položaju** (Obrtnoj imovini).

PRIMJER:

PREDUZEĆE JE DONIJELO ODLUKU DA ODREĐENI IZNOS SLOBODNIH NOVČANIH SREDSTAVA PLASIRA U KRATKOROČNE HOV, PA JE KUPILO 50 OBIČNIH AKCIJA PREDUZEĆA "X" ČIJA JE TRŽIŠNA CIJENA 5 €/AKCIJI (IZVOD BR. 2).

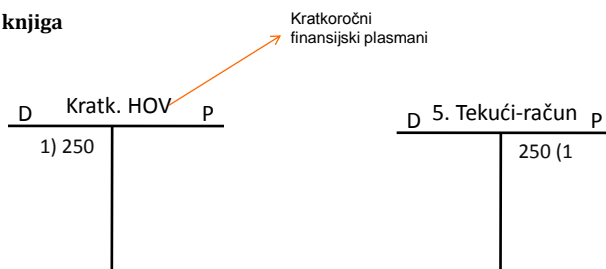
RJEŠENJE:

50 redovnih akcija * 5 €/akciji = 250 €

Pojašnjenje:

- 250 € se plaća za kupovinu HOV .. Za preduzeće „X“ kupovina 50 običnih akcija na tržištu kapitala predstavlja kategoriju kratkoročnih finansijskih plasmana (obrtna imovina)
- **rn-Aktive**

Glavna knjiga

GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

- 240 - HARTIJE OD VRIJEDNOSTI - GOTOVINSKI EKVIVALENTI
- 241 - TEKUĆI (POSLOVNI) RAČUNI
- 242 - IZDVOJENA NOVČANA SREDSTVA I AKREDITIVI
- 243 - BLAGAJNA
- 244 - DEVIZNI RAČUN
- 245 - DEVIZNI AKREDITIVI
- 246 - DEVIZNA BLAGAJNA
- 248 - OSTALA NOVČANA SREDSTVA
- 249 - NOVČANA SREDSTVA ČIJE JE KORIŠĆENJE OGRANIČENO ILI VRIJEDNOST UMANJENA

GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

○ **Napomena:**

- Novčana sredstva i sve poslovne promjene u vezi sa njima tokom poslovne godine evidentirane su i praćene na:
- **tekućim računima kod poslovnih banaka;**
  - KNJIGOVODSTVENA ISPRAVA "izvod sa tekućeg računa"
- deviznim računima,
- deviznoj blagajni...

Tekućiračun

Početno stanje	isplata
Uplata	

○ **GOTOVINSKI EKVIVALENTI:**

- Postoje ne radi investiranja, nego zarad izmirenja kratkoročnih obaveza
- *Čekovi, mjenice, kratkoročne državne obveznice...*

○ **GOTOVINA:**

- U širem smislu: *čekovi, devizna sredstva, mjenice...*
- U užem smislu: *novac na računu, u blagajni...*

PITANJA????

HVALA NA PAŽNJI.....